

ORDONANTA nr. 43 din 30 ianuarie 2000 privind protectia patrimoniului arheologic si declararea unor situri arheologice ca zone de interes national

Categoria: Arheologie

Data publicarii in M.O.: 31.01.2000

Data introducerii: 15.03.2005

În temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) si (3) din Constitutia României si ale art. 1 lit. K pct. 1 din Legea nr. 206/1999 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonante, Guvernul României emite prezenta ordonanta.

CAPITOLUL I: Dispozitii generale

Art. 1

Prezenta ordonanta reglementeaza protejarea patrimoniului arheologic prin definirea regimului juridic general al descoperirilor si al cercetarii arheologice.

Art. 2

(1)În înțelesul prezentei ordonante:

a)prin regimul juridic general al descoperirilor si al cercetarii arheologice se înțelege ansamblul de masuri stiintifice, juridice, administrative, financiar-fiscale si tehnice menite sa asigure prospectarea, identificarea, decopertarea, inventarierea, conservarea si restaurarea, asigurarea pazei, întreținerea si punerea în valoare a bunurilor arheologice, precum si a terenurilor în care se gasesc acestea, în vederea cercetarii sau, dupa caz, clasarii acestora ca bunuri culturale mobile sau ca monumente istorice;

b)prin patrimoniu arheologic se înțelege ansamblul bunurilor arheologice format din:

(i) **siturile arheologice clasate în Lista cuprinzând monumentele istorice situate supraterran, subteran sau subacvatic, ce cuprind vestigiile arheologice: structuri, constructii, grupuri de cladiri, precum si terenurile cu potential arheologic reperat, instituite conform legii;**

(ii) bunurile mobile, obiecte sau urme ale manifestarilor umane, împreuna cu terenul în care acestea au fost descoperite;

c)prin cercetare arheologica se înțelege ansamblul de masuri cu caracter stiintific si tehnic menite sa asigure prospectarea, identificarea, decopertarea prin saptaturi arheologice, investigarea, recoltarea, înregistrarea si valorificarea stiintifica, inclusiv publicarea, a patrimoniului arheologic. Cercetarea arheologica se realizeaza în conditiile prezentei ordonante de catre personalul de specialitate atestat si înregistrat în Registrul arheologilor.

Evaluarea rezultatelor cercetarii arheologice sta la baza stabilirii statutului juridic de protectie a descoperirilor arheologice sau, dupa caz, descarcarii de sarcina arheologica a zonei;

d)prin descoperire arheologica se înțelege evidentierea, prin intermediul saptaturii arheologice, a vestigiilor, obiectelor si urmelor manifestarilor umane, care constituie marturii ale epocilor si civilizatiilor disparute;

e)prin descoperire arheologica întâmplatoare se înțelege evidentierea de bunuri de patrimoniu arheologic ca urmare a actiunii factorilor naturali sau a actiunilor umane, altele decât cercetarea arheologica;

f)prin zona cu patrimoniu arheologic cunoscut si cercetat se înțelege terenul în care, ca urmare a cercetarii arheologice, au fost descoperite bunuri din categoria celor prevazute la art. 2 lit. b);

g)prin sit arheologic declarat zona de interes national se înțelege zona de interes arheologic prioritar care se instituie asupra teritoriului unitatii administrativ-teritoriale ce cuprinde acele situri arheologice a caror cercetare stiintifica, protejare si punere în valoare este de importanta exceptionala pentru istoria si cultura nationala prin marturiile materiale, bunurile mobile sau imobile, ce fac parte sau sunt propuse sa faca parte din categoria "Tezaur al patrimoniului cultural national mobil" sau, respectiv, fac parte ori sunt propuse sa fie incluse în categoria monumentelor istorice aflate în Lista patrimoniului mondial.

Zonele de interes arheologic prioritar se instituie prin lege, în baza cercetării științifice de specialitate și potrivit documentațiilor specifice de urbanism sau, după caz, de amenajare a teritoriului.

La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe zonele de interes arheologic prioritar sunt cele cuprinse în anexa care face parte integrantă din prezenta ordonanță;

h) prin zona cu patrimoniu arheologic reperat se înțelege terenul delimitat conform legii, în care urmează să se efectueze cercetări arheologice pe baza informațiilor sau a studiilor științifice care atestă existența subterană sau subacvatică de bunuri de patrimoniu arheologic, susceptibile să facă parte din patrimoniul cultural național.

Până la finalizarea cercetării arheologice și luarea măsurilor corespunzătoare de protecție și punere în valoare a descoperirilor arheologice, zonele de protecție a siturilor arheologice sau istorice, instituite conform legii, sunt totodată și zone cu potențial arheologic reperat;

i) prin zona cu potențial arheologic evidențiat întâmplător se înțelege terenul delimitat conform legii, în care existența de bunuri de patrimoniu arheologic se evidențiază în mod neprevăzut, ca urmare a:

(i) acțiunilor umane, altele decât cercetarea arheologică, cum ar fi: lucrări de construcții, lucrări de prospectiuni geologice, inclusiv teledetectie, lucrări agricole, precum și alte tipuri de lucrări și cercetări efectuate subteran sau subacvatic;

(ii) acțiunilor factorilor naturali, cum ar fi: seism, alunecări de teren, inundații, eroziunea solului și altele;

și în cazul cărora este necesară o cercetare arheologică în vederea înregistrării și valorificării științifice a acestora.

Zona cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător se delimitează în jurul locului descoperirii arheologice întâmplătoare, după caz, astfel:

(i) pe toată suprafața terenului care face obiectul autorizării de construire;

(ii) pe o rază de 50 metri față de locul descoperirii, în cazul în care descoperirea s-a făcut ca urmare a lucrărilor agricole sau a altor lucrări care nu au nevoie de autorizație de construire;

(iii) pe toată suprafața terenului afectat de acțiunea factorilor naturali.

CAPITOLUL II: Protejarea patrimoniului arheologic

Art. 3

(1) Statul garantează și asigură protejarea patrimoniului arheologic în condițiile stabilite prin prezenta ordonanță.

(2) Ministerul Culturii este autoritatea administrației publice centrale de specialitate care răspunde de elaborarea strategiilor și normelor specifice de cercetare în vederea protejării patrimoniului arheologic și care urmărește aplicarea acestora.

(3) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, instituțiile de specialitate subordonate acestora și autoritățile administrației publice locale colaborează și răspund, conform legii, de activitatea de protejare a patrimoniului arheologic.

Art. 4

(1) Bunurile de patrimoniu arheologic pot fi parte integrantă a patrimoniului cultural național și pot fi clasate și protejate ca bunuri de patrimoniu cultural național mobil sau ca monumente istorice, conform legii.

(2) Descoperirile de vestigii arheologice sau de bunuri mobile din categoria celor care fac obiectul clasării în patrimoniul cultural național mobil, realizate ca urmare a cercetărilor arheologice, se anunță de titularul autorizației de cercetare serviciilor publice descentralizate ale Ministerului Culturii, în conformitate cu Regulamentul sapaturilor arheologice.

(3) Persoana descoperitoare sau proprietarul ori administratorul terenului în care s-a făcut descoperirea arheologică întâmplătoare este obligat să anunțe acest fapt primarului localității, în termen de 72 de ore de la descoperire.

Art. 5

(1) Prin protejarea bunurilor și terenurilor de patrimoniu arheologic din zonele definite la art. 2 lit.

h) și i) se înțelege adoptarea măsurilor științifice, administrative și tehnice care urmăresc păstrarea vestigiilor descoperite întâmplător sau ca urmare a cercetării arheologice până la

clasarea bunurilor respective sau pâna la finalizarea cercetarii arheologice, prin instituirea de obligatii în sarcina proprietarilor, administratorilor sau a titularilor de alte drepturi reale asupra terenurilor care contin sau au continut bunurile de patrimoniu arheologic respective, precum si prin reglementarea sau interzicerea activitatilor umane, inclusiv a celor autorizate anterior.

(2) Descarcarea unei zone de sarcina arheologica este confirmata prin Certificatul de descarcare de sarcina arheologica, care reprezinta actul administrativ, emis în conditiile prezentei ordonante, prin care se anuleaza regimul de protectie instituit anterior.

(3) În cazul zonelor cu potential arheologic cunoscut si cercetat, regimul de protectie este reglementat de legislatia în vigoare privitoare la protejarea monumentelor istorice si a bunurilor mobile care fac parte din patrimoniul cultural national.

(4) Zonele cu patrimoniu arheologic reperat, delimitate si instituite conform legii, beneficiaza de protectia acordata zonelor protejate, precum si de masurile specifice de protectie prevazute de prezenta ordonanta.

(5) În cazul zonelor cu patrimoniu arheologic evidentiat întâmplator, în interiorul delimitarii prevazute la art. 2 lit. i) se instituie, din momentul descoperirii de bunuri arheologice, în vederea cercetarii si stabilirii regimului de protejare, temporar, pentru o perioada ce nu poate depasi 12 luni, regimul de protectie pentru bunurile arheologice si zonele cu potential arheologic.

(6) Sapatara arheologica si activitatile umane întreprinse asupra patrimoniului arheologic se efectueaza numai pe baza si în conformitate cu autorizatia emisa de Ministerul Culturii, în conditiile legii.

(7) Utilizarea detectoarelor de metale în situri arheologice, în zonele de interes arheologic prioritar si în zonele cu patrimoniu arheologic reperat este permisa numai pe baza autorizarii prealabile emise de Ministerul Culturii.

(8) Pâna la descarcarea de sarcina arheologica terenul care face obiectul cercetarii este protejat ca sit arheologic, conform legii.

(9) Autorizarea lucrarilor de construire sau desfiintare din zonele cu patrimoniu arheologic reperat se aproba numai pe baza si în conformitate cu avizul Ministerului Culturii.

(10) În cazul zonelor cu patrimoniu arheologic evidentiat întâmplator, în conditiile prevederilor alin. (5), pâna la descarcarea de sarcina arheologica, autorizarea de construire se suspenda sau, dupa caz, primarul localitatii dispune întreruperea oricarei alte activitati, în conformitate cu avizul serviciilor publice descentralizate ale Ministerului Culturii si se instituie regimul de supraveghere sau sapatara arheologica.

Art. 6

În cazul lucrarilor de construire, modificare, extindere sau reparare privind cai de comunicatie, dotari tehnico-edilitare, subterane si subacvative, excavari, exploatare de cariere, investitorii, persoane fizice ori juridice de drept privat, sau ordonatorii de credite ai institutiilor publice finantatoare, dupa caz, au obligatia de a finanta:

a) stabilirea, prin studiul de fezabilitate a investitiei, a masurilor tehnice ce urmeaza sa fie detaliate prin proiectul tehnic si a necesarului de fonduri pentru cercetarea si protejarea patrimoniului arheologic sau, dupa caz, a descarcarii de sarcina arheologica din zona afectata de lucrari;

b) activitatea de supraveghere arheologica pe întreaga durata a lucrarilor, având drept scop luarea masurilor necesare pentru protectia patrimoniului arheologic si a descoperirilor arheologice întâmplatoare;

c) orice modificari ale proiectului, necesare pentru protejarea descoperirilor arheologice.

Art. 7

(1) Oficiul National de Cadastru, Geodezie si Cartografie, oficiile din subordinea sa si, dupa caz, oficiile de cadastru agricol si organizarea teritoriului agricol au obligatia sa includa zonele de patrimoniu arheologic reperat, pe baza listei cuprinzând zonele cu patrimoniu arheologic reperat, în planurile cadastrale si în hartile topografice.

(2) Zonele cu patrimoniu arheologic reperat se includ în cadastrul de specialitate al zonelor protejate naturale si construite.

Art. 8

(1) Proprietarii, administratorii sau titularii de alte drepturi reale asupra terenurilor în care se afla situri arheologice sau pe care au fost instituite zone cu patrimoniu arheologic reperat au obligatia de a permite accesul personalului autorizat în conditiile prezentei ordonante, în vederea cercetarii

arheologice si protejarii patrimoniului arheologic, precum si asigurarii masurilor de protectie si de paza a bunurilor de patrimoniu arheologic.

(2) Proprietarii sau administratorii de terenuri, persoane fizice sau juridice de drept privat, sunt îndreptatiti la plata unor despagubiri pentru veniturile agricole nerealizate pe terenurile care fac obiectul sapturilor arheologice si pentru perioada în care se desfasoara acestea, în cuantumul si conditiile stabilite prin metodologia aprobata prin hotarâre a Guvernului.

(3) Despagubirea pentru venitul agricol nerealizat se plateste persoanei îndreptatite de catre finantatorul sapturii arheologice în termen de 60 de zile de la data începerii cercetarii arheologice.

(4) Aducerea terenului la conditia sa initiala revine finantatorului cercetarii arheologice.

Art. 9

Proprietarii terenurilor agricole sunt scutiti de plata impozitului pe terenul agricol pentru suprafetele afectate de cercetarile arheologice pe întreaga durata a efectuării acestora.

CAPITOLUL III: Institutii si organisme de specialitate cu atributii în protejarea patrimoniului arheologic

Art. 10

În domeniul protejarii patrimoniului arheologic, Ministerul Culturii îndeplineste direct sau prin institutiile sale subordonate urmatoarele atributii:

- a) asigura aplicarea strategiei nationale, elaborarea normelor si metodologiilor specifice si urmareste respectarea prevederilor legale din domeniu;
- b) asigura îndeplinirea angajamentelor asumate prin conventiile internationale referitoare la protectia patrimoniului arheologic la care România este parte;
- c) reprezinta statul în relatia cu proprietarii imobilelor, terenurilor sau ai constructiilor din zonele cu patrimoniu arheologic si din zonele în care se evidentiaza descoperiri arheologice;
- d) elibereaza autorizatia de saptura arheologica în baza deciziei Comisiei Nationale de Arheologie;
- e) instituie Regulamentul sapturilor arheologice;
- f) instituie lista cuprinzând zonele de patrimoniu arheologic reperat, precum si metodologia de avizare a lucrarilor din aceste zone;
- g) administreaza baza de date care alcatuieste Repertoriul arheologic national;
- h) instituie Registrul arheologilor;
- i) finanteaza sau cofinanteaza, împreuna cu autoritatile si institutiile publice, cu persoanele fizice sau juridice de drept privat interesate, cercetarea patrimoniului arheologic;
- j) asigura editarea anuarului Comisiei Nationale de Arheologie, precum si a altor publicatii de specialitate;
- k) organizeaza sesiunea anuala de rapoarte arheologice.

Art. 11

Serviciile publice descentralizate ale Ministerului Culturii îndeplinesc, în domeniul protejarii patrimoniului arheologic, urmatoarele atributii:

- a) supravegheaza sapturile arheologice efectuate în unitatea administrativ-teritoriala, urmarind respectarea autorizatiei emise de Ministerul Culturii;
- b) avizeaza, pe baza referatelor de specialitate, lucrarile ce urmeaza sa fie efectuate în zonele cu patrimoniu arheologic reperat;
- c) raspund de supravegherea din punct de vedere stiintific a lucrarilor la care au fost consemnate descoperiri arheologice întâmplatoare, declansând, dupa caz, procedurile de clasare prevazute de lege;
- d) emit Certificatul de descarcare de sarcina arheologica, pe baza deciziei Comisiei Nationale de Arheologie, în cazul sapturilor arheologice sau pe baza raportului de supraveghere arheologica, în cazul descoperirilor întâmplatoare.

Art. 12

(1) Se reorganizeaza Comisia Nationala de Arheologie, ca organism stiintific de specialitate, fara personalitate juridica, cu rol consultativ în domeniul patrimoniului arheologic, pe lângă Ministerul Culturii. Comisia Nationala de Arheologie functioneaza sub autoritatea stiintifica a Academiei Române.

(2) Comisia Nationala de Arheologie este formata din specialisti în domeniu care își desfasoara activitatea în instituturile de profil arheologic, muzee, precum si în alte institutii.

(3)Comisia Nationala de Arheologie elaboreaza strategiile, avizeaza programele nationale de cercetare, metodologiile, normativele si reglementarile tehnico-stiintifice din domeniul cercetarii arheologice.

(4)Comisia Nationala de Arheologie are 31 de membri si functioneaza în conformitate cu regulamentul sau de organizare si functionare, aprobat prin ordin al ministrului culturii în termen de 60 de zile de la data intrarii în vigoare a prezentei ordonante.

(5)Functionarea Comisiei Nationale de Arheologie este asigurata de Ministerul Culturii.

(6)Conducatorul compartimentului de specialitate din cadrul Ministerului Culturii este de drept secretarul Comisiei Nationale de Arheologie.

Art. 13

(1)Componenta nominala a Comisiei Nationale de Arheologie este aprobata prin ordin al ministrului culturii, din rândul specialistilor în domeniu propusi în conformitate cu prevederile prezentului articol. La data numirii lor, membrii Comisiei Nationale de Arheologie au un mandat de 3 ani ce poate fi reînnoit, consecutiv, o singura data.

(2)Membrii Comisiei Nationale de Arheologie sunt propusi de:

a)Comisia Nationala de Arheologie;

b)Academia Româna, prin institutetele sale de specialitate;

c)facultatile si institutetele de cercetare de specialitate din domeniul educatiei nationale;

d)Ministerul Culturii;

e)muzeele si asociatiile profesionale în domeniu, conform metodologiei stabilite prin ordin al ministrului culturii.

(3)Propunerile Comisiei Nationale de Arheologie se vor face începând cu al doilea mandat de la data reorganizarii.

(4)Presedintele Comisiei Nationale de Arheologie este propus ministrului culturii de catre membrii acesteia prin vot secret si are, la data alegerii sale, un mandat de 5 ani.

(5)Ministrul culturii aproba prin ordin propunerea Comisiei Nationale de Arheologie cu privire la presedintele acesteia sau o poate respinge, motivat, o singura data.

Daca prin votul a doua treimi din numarul membrilor sai Comisia Nationala de Arheologie își mentine propunerea initiala, ministrul culturii are obligatia sa o aprobe prin ordin. Daca nu sunt întrunite cele doua treimi, ministrul culturii solicita Comisiei Nationale de Arheologie, o noua propunere.

Art. 14

Comisia Nationala de Arheologie are urmatoarele atributii principale:

a)elaboreaza strategia nationala în domeniul cercetarii arheologice;

b)avizeaza planul anual al cercetarilor arheologice finantate sau cofinantate prin bugetul Ministerului Culturii;

c)avizeaza normele si metodologiile din domeniul cercetarii arheologice;

d)elaboreaza Regulamentul saptaturilor arheologice;

e)emite avizele pentru eliberarea autorizatiilor de saptaturi arheologice indiferent de sursa lor de finantare;

f)propune clasarea siturilor arheologice;

g)avizeaza criteriile de atestare a specialistilor si expertilor din domeniul cercetarii arheologice, înregistrati în Registrul arheologilor;

h)avizeaza documentatiile de urbanism si amenajare a teritoriului, care cuprind situri arheologice sau zone cu patrimoniu arheologic reperat;

i)avizeaza studiile de fundamentare care urmaresc definirea, instituirea si delimitarea zonelor protejate de patrimoniu care cuprind patrimoniu arheologic;

j)formuleaza prioritatile cercetarii arheologice în vederea fundamentarii sumelor necesare ce urmeaza sa fie alocate în acest scop de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii, si avizeaza prioritatile de finantare din fondurile aprobate Ministerului Culturii prin bugetul de stat;

k)propune Ministerului Culturii achizitionarea de terenuri cu bunuri de patrimoniu arheologic;

l)analizeaza contestatiile din domeniul sau de competenta;

m)avizeaza programele de pregatire a specialistilor si planurile de specializare în domeniul cercetarii arheologice;

n)reprezinta România în cadrul organismelor internationale de specialitate similare;

o)avizeaza planul cercetarilor arheologice efectuate de misiunile arheologice române pe teritoriul altor state, precum si protocoalele de colaborare cu parteneri straini privind cercetarile arheologice din România;

p)îndeplineste si alte atributii din domeniu, în conditiile legii.

Art. 15

(1)Se instituie Repertoriul arheologic national, administrat de Ministerul Culturii, potrivit regulamentului aprobat prin ordin al ministrului culturii în termen de 60 de zile de la data intrarii în vigoare a prezentei ordonante.

(2)Repertoriul arheologic national cuprinde imagini, date cartografice, topografice si stiintifice, precum si orice alte informatii privitoare la:

a)zonele cu potential arheologic cunoscut si cercetat, zonele cu potential arheologic necercetat si, pe masura ce acestea devin cunoscute, zonele al caror potential arheologic devine cunoscut întâmplator;

b)monumentele, ansamblurile si siturile istorice în care s-au efectuat sau sunt în curs de desfasurare cercetari arheologice;

c)date provenite din fisele de evidenta a bunurilor mobile descoperite în zonele sau la monumentele istorice prevazute la lit. a) si b).

Art. 16

Monumentele, ansamblurile si siturile arheologice înregistrate în Repertoriul arheologic national sunt cuprinse în lista cuprinzând monumentele istorice.

CAPITOLUL IV: Atributiile autoritatilor administratiei publice locale

Art. 17

În vederea protejarii patrimoniului arheologic si a respectarii prevederilor legale în acest domeniu, autoritatile administratiei publice locale au urmatoarele atributii principale:

a)coopereaza cu organismele si institutiile publice cu responsabilitati în domeniul protejarii patrimoniului arheologic pentru punerea în aplicare si urmarirea respectarii deciziilor acestora;

b)asigura protejarea patrimoniului arheologic si a descoperirilor arheologice întâmplatoare aflate în domeniul public sau privat al unitatilor administrativ-teritoriale respective, alocând resurse financiare în acest scop;

c)pot colabora cu persoane fizice sau juridice de drept public ori privat pentru finantarea cercetarii si punerea în valoare a descoperirilor arheologice;

d)finanteaza cercetarea arheologica în vederea descarcarii de sarcina arheologica a terenurilor pe care se efectueaza lucrari publice pentru care sunt ordonatori principali de credite, prevazând distinct sumele necesare în acest scop în bugetele lucrarilor pe care le finanteaza;

e)cuprind în programele de dezvoltare economico-sociala si urbanistica, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea patrimoniului arheologic, aproba documentatiile de amenajare a teritoriului si urbanism în conformitate cu avizele de specialitate ale Ministerului Culturii si sunt obligate sa elaboreze sau sa modifice astfel de documentatii în scopul stabilirii masurilor de protejare a patrimoniului arheologic evidentiat întâmplator, potrivit legii;

f)colaboreaza cu serviciile publice descentralizate ale Ministerului Culturii, transmitând acestora informatii actualizate cu privire la cererile de autorizare de construire în zonele de patrimoniu arheologic reperat;

g)precizeaza în certificatul de urbanism regimul imobilelor aflate în zone cu patrimoniu arheologic reperat;

h)iau masurile administrative corespunzatoare si notifica proprietarilor si titularilor de drepturi reale asupra imobilelor obligatiile ce le revin pentru prevenirea degradarii descoperirilor arheologice întâmplatoare.

Art. 18

În domeniul protejarii patrimoniului arheologic aflat în teritoriul sau administrativ de competenta, primarul are urmatoarele atributii specifice:

a)dispune suspendarea autorizatiei de construire si oprirea oricaror lucrari de construire sau desfiintare de constructii în situatia descoperirii de vestigii arheologice sau de alte bunuri pentru care s-a declansat procedura de clasare, anunta în cel mai scurt timp serviciile publice descentralizate ale Ministerului Culturii si, dupa caz, la solicitarea serviciilor publice descentralizate ale Ministerului Culturii, organizeaza paza descoperirilor arheologice întâmplatoare;

b)elibereaza autorizatia de construire sau de desfiintare pe baza si în conformitate cu avizul Ministerului Culturii pentru lucrarile din zonele cu patrimoniu arheologic reperat, precum si pentru lucrarile din zonele cu patrimoniu arheologic evidentiat întâmplator;

c)asigura paza si protectia descoperirilor arheologice aflate în proprietate publica, semnalând de urgenta serviciilor publice descentralizate ale Ministerului Culturii orice nerespectare a legii.

CAPITOLUL V: Zone de interes arheologic prioritar

Art. 19

(1)Dezvoltarea durabila a zonelor de interes arheologic prioritar este obiectiv de interes national, iar protejarea si punerea în valoare a patrimoniului arheologic din aceste zone constituie, în conditiile legii, cauza de utilitate publica.

(2)Finantarea cercetarii arheologice, a conservarii, a restaurarii si a punerii în valoare a siturilor din zonele de interes arheologic prioritar se va face de la bugetul de stat prin bugetul alocat Ministerului Culturii.

(3)Cheltuielile necesare în vederea cercetarilor arheologice, conservarii, restaurarii si punerii în valoare a siturilor din zonele de interes arheologic prioritar se pot asigura, prin cofinantare, în conditiile legii, din bugetele autoritatilor administratiei publice locale pe al caror teritoriu se afla aceste situri.

Art. 20

(1)Autoritatile administratiei publice locale pe al caror teritoriu se gasesc zonele de interes arheologic prioritar au obligatia de a prevedea masurile administrative si tehnice necesare pentru protejarea patrimoniului arheologic si punerea sa în valoare prin integrarea acestuia în planurile de dezvoltare economica, sociala si teritoriala a localitatilor.

(2)În acest scop, autoritatile prevazute la alin. (1) își prevad în bugetele proprii fondurile necesare pentru asigurarea:

a)elaborarii si, dupa caz, modificarii documentatiilor de urbanism si amenajare a teritoriului, în vederea includerii masurilor necesare de protectie si punere în valoare a patrimoniului arheologic;

b)elaborarii reglementarilor speciale de protectie în zona;

c)marcarii limitelor zonei de interes arheologic prioritar si informarii publicului cu privire la regimul special de protectie a zonei.

(3)Pentru îndeplinirea atributiilor ce le revin autoritatile administratiei publice locale pot beneficia de transferuri cu destinatie speciala din bugetul de stat, în conditiile legii, precum si de cofinantare de la bugetul Ministerului Culturii si Ministerului Lucrarilor Publice si Amenajarii Teritoriului pentru elaborarea documentatiilor prevazute la alin. (2).

(4)Avizarea documentatiilor de urbanism si amenajare a teritoriului pentru zonele de interes arheologic prioritar se face de Ministerul Culturii si de Ministerul Lucrarilor Publice si Amenajarii Teritoriului.

Art. 21

Guvernul, la propunerea Ministerului de Interne, Ministerului Culturii si a Ministerului Functiei Publice, va aproba, prin hotarâre, metodologia de organizare si pregatire a pazei speciale a siturilor de interes arheologic prioritar si modul de finantare a acestor masuri.

Art. 22

(1)Proprietarii, administratorii si titularii altor drepturi reale asupra imobilelor din siturile arheologice din zonele de interes arheologic, prioritar au obligatia de a permite accesul personalului autorizat de Ministerul Culturii în vederea cercetarii arheologice si protejarii patrimoniului arheologic si de a asigura masurile de protectie si de paza a bunurilor de patrimoniu arheologic, conform legii.

(2)Ca urmare a protectiei speciale a siturilor arheologice înscrise în Repertoriul arheologic national, în conditiile prevederilor art. 20, proprietarii sau administratorii de terenuri, persoane fizice ori juridice de drept privat, sunt îndreptatiti la plata unor despagubiri pentru veniturile agricole nerealizate pe terenurile care fac obiectul sapturilor arheologice si pentru perioada în care se desfasoara acestea, în cuantumul si în conditiile stabilite prin metodologia aprobata prin hotarâre a Guvernului.

(3)Despagubirea pentru venitul agricol nerealizat se plateste persoanei îndreptatite de catre finantatorul sapturii arheologice, în termen de 60 de zile de la data începerii cercetarii arheologice.

CAPITOLUL VI: Contraventii si sanctiuni

Art. 23

Încalcarea dispozițiilor prezentei ordonanțe atrage, după caz, răspunderea civilă, administrativă, materială, disciplinară, contravențională sau penală.

Art. 24

(1) Constituie contravenții, dacă nu au fost savârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni, următoarele fapte:

a) desfășurarea, fără autorizația emisă în condițiile prezentei ordonanțe, de cercetări arheologice, precum și orice alte activități umane întreprinse asupra patrimoniului arheologic, care afectează integritatea sau pun în pericol conservarea acestuia;

b) neanunțarea descoperirilor arheologice în termenul prevăzut la art. 4 alin. (2) de către titularul autorizației de cercetare și, respectiv, de persoanele prevăzute la art. 4 alin. (3) pentru descoperiri arheologice întâmplătoare;

c) încălcarea prevederilor art. 6 lit. a) și b);

d) nerespectarea avizului Ministerului Culturii sau emiterea autorizației de construire în absența acestuia pentru lucrările de construire sau desființare din zonele cu patrimoniu arheologic reperat;

e) neluarea măsurilor prevăzute la art. 11 lit. a) și c);

f) desfășurarea de activități de cercetare arheologică de către persoane neatestate, precum și folosirea detectoarelor de metale în alte condiții decât cele prevăzute la art. 5 alin. (7);

g) încălcarea prevederilor art. 8 alin. (1) și ale art. 22 alin. (1).

(2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. b), d) și g) se sancționează cu amendă de la 10.000.000 lei la 100.000.000 lei, iar cele de la alin. (1) lit. a), c), e) și f) se sancționează cu amendă de la 5.000.000 lei la 50.000.000 lei, care se fac venit la bugetul de stat.

Art. 25

(1) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către:

a) specialiștii serviciilor publice descentralizate ale Ministerului Culturii;

b) împuternicitii Ministerului Culturii;

c) inspectorii teritoriale ai Inspectiei de Stat în Construcții, Lucrări Publice, Urbanism și Amenajarea Teritoriului;

d) organele de poliție.

(2) Pentru contravențiile prevăzute la art. 24 alin. (1) lit. a), b) și g) constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se pot face și de către primar, președintele consiliului județean și împuternicitii acestora.

Art. 26

Contravențiile prevăzute la art. 24 le sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția prevederilor art. 25-27.

Art. 27

(1) Desființarea, distrugerea parțială sau degradarea monumentelor istorice se sancționează conform legii penale.

(2) În cazul degradării monumentelor istorice se aplică și măsura corelativă a obligării faptuitorului la refacerea părților de construcție degradate, pe baza avizului organismelor de specialitate prevăzute în prezenta ordonanță.

PRIM-MINISTRU
MUGUR CONSTANTIN ISARESCU

Contrasemnează:

Ministrul culturii,

Ion Caramitru

p. Ministrul funcției publice,

Ioan Onisei

p. Ministrul lucrărilor publice

și amenajării teritoriului,

László Borbély,

secretar de stat

Ministrul finanțelor,

Decebal Traian Remes

ANEXA: LISTA cuprinzând zonele de interes arheologic prioritar

Nr. crt.	Situl arheologic	Comuna	Judetul
1.	Histria	Istria	Constanta
2.	Cetatile dacice din Muntii Orastiei	Orastioara de Sus Bosorod Banita Sasciori	Hunedoara Hunedoara Hunedoara Alba
3.	Ulpia Traiana Sarmizegetusa	Sarmizegetusa	Hunedoara
4.	Târgsor	Târgsorul Vechi	Prahova
5.	Orasul de Floci	Giurgeni	Ialomita

Publicata în Monitorul Oficial cu numarul 45 din data de 31 ianuarie 2000